



AKADEMIA ROZWOJU
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

**SCENARIUSZ ZAJĘĆ Z DORADZTWA
ZWODOWEGO DLA KL. VII-VIII
„KOMPETENCJE – JAKICH POTRZEBUJESZ
I GDZIE JE ZDOBYĆ?”**



CELE

- Zapoznanie uczniów ze stronami jakie występują na rynku pracy,
- Uświadomienie uczniom czym są kompetencje i jak są istotne na rynku pracy,
- Wskazanie kluczowych kompetencji przyszłości,
- Pokazanie uczniom w jaki sposób można zdobywać doświadczenie zawodowe w trakcie nauki,
- Pokazanie uczniom jak działa rynek pracy.

MATERIAŁY

- Filmiki: jak być atrakcyjnym dla pracodawcy?
(<https://www.youtube.com/watch?v=nXKIVyXGq60&t=3s>) od 1:05
- Tablica multimedialna lub komputer, rzutnik, głośniki, dostęp do Internetu
- Wydrukowane załączniki 1,2 i 3
- Taśma malarska

PRZEBIEG

1. Wstęp. Wyświetl 1 slajd prezentacji i podaj temat zajęć. Następnie poinformuj uczniów, że zajęcia rozpoczniemy od zdefiniowania czym jest rynek pracy. Poproś uczniów o podanie skojarzeń związanych z pojęciem: „rynek pracy”. Zapisz je w formie mapy myśli na tablicy. Warto aby pojawiło się skojarzenie związane z rynkiem jako targowiskiem, miejscem wymiany. Pytania pomocnicze: jak nazywają się strony na rynku pracy? Jakie instytucje rynku pracy znacie? Kto jest stroną transakcji na rynku pracy?

2. Rynek. Spróbuj naprowadzić uczniów na ten tor myślenia. Jeśli się nie uda sam zastosuj taką metaforę i zapytaj o to, jakie podobieństwa rynku pracy do rynku jako miejsca handlu widzą uczniowie? Pokaż slajd nr 2. Zapytaj uczniów, która strona zgłasza zapotrzebowanie na produkty? Wyjaśnij, że zapotrzebowanie na rynku to popyt, z kolei ilość dostępnego towaru do sprzedaży to podaż. Wyświetl wszystkie składowe rynku i strzałkę z zapłata.

3. Rynek pracy. Wyświetl slajd nr 3. Zapytaj uczniów kto na rynku pracy zgłasza popyt a kto jest podażą? Wyświetl oznaczenia i strzałki. Przejdź do slajdu nr 4 odczytując definicję rynku pracy i wyjaśniając kto na nim jest nabywcą a kto sprzedawcą.

4. Kompetencje. Wyświetl slajd 6 i zapytaj uczniów czym są kompetencje? Przykładowe odpowiedzi: umiejętności, zdolności, wiedza, kwalifikacje, coś co potrafimy zrobić, czym się możemy wyróżnić na rynku pracy, coś co może stanowić naszą przewagę na rynku pracy.

5. Ćwiczenie.* Wybierz/wylosuj 16 uczniów do tego ćwiczenia. Potrzebujesz wolnego środka sali lub wyjdź z uczniami na korytarz. Uczniowie stają koło siebie, naprzeciwko nauczyciela, który powinien znajdować się w odległości ok. 7 metrów od uczniów. Możesz wyznaczyć taśmą malarską dwie linie: startu – za którą stoją uczniowie i mety – tuż obok Ciebie. Każdy z uczniów losuje opis jednej osoby (zał. nr 2). Przeczytaj polecenie (zał. nr 1), a następnie odczytuj poszczególne zdania.

Po zakończeniu ćwiczenia wróćcie do sali, uczniowie nich usiądą w ławkach, zadaj im pytania:

Co sprawiło, że dotarłeś/aś do mety najszybciej? Uczeń, który wygrał, odczytuje charakterystykę osoby, którą wylosował. Jak się czuliście, gdy posuwaliście się do przodu – a jak, gdy staliście w miejscu? Jakie kompetencje pojawiły się w ćwiczeniu? Które kompetencje uważacie za ważne na rynku pracy? Które elementy tego ćwiczenia uważacie za istotne dla siebie?

** Ćwiczenie zainspirowane scenariuszem ze strony ORE „Przykładowy program realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w klasie 7 szkoły podstawowej” autorstwa Beaty Grzelak.*

6. Kompetencje przyszłości.

Możesz odwołać się do scenariusza „Teamwork-kompetencja kluczowa”, gdzie była mowa o kompetencjach kluczowych. Wyświetl slajd 6 i 7 i pokrótce omów kompetencje przyszłości.*

- ✓ **Social intelligence:** inteligencja społeczna czyli zdolność do komunikowania się w prosty i bezpośredni sposób, a także wchodzenia w relacje międzyludzkie
- ✓ **Cross-cultural competency:** kompetencje kros-kulturowe czyli zdolność do operowania w zróżnicowanym środowisku kulturowym.
- ✓ **Computational thinking:** zdolność przetwarzania dużej ilości informacji rozumowania opartego na danych (zwłaszcza wyciągania wniosków z tzw. Big Data).
- ✓ **Design mindset:** myślenie projektowe czy zdolność do prezentowania i rozwijania sposobów pracy dla osiągnięcia pożądanych wyników.

- ✓ **Cognitive load management:** (praca w szumie) zdolność do zmaksymalizowania funkcjonowania poznawczego i przyswajania wielu bodźców przy użyciu różnych narzędzi i technik.
- ✓ **Novel & Adaptive thinking:** myślenie adaptacyjne, biegłość w rozwiązywaniu problemów, wymyślaniu rozwiązań i odpowiedzi wykraczających poza schemat.
- ✓ **New-media literacy:** umiejętność korzystania z nowych mediów czyli nie tylko publikowanie postów na Facebooku w najbardziej odpowiednim czasie. Także jedna z umiejętności, zakładająca zdolność do krytycznej oceny i opracowania treści, publikowanych w nowych mediach oraz wykorzystania ich w skutecznej komunikacji.
- ✓ **Transdisciplinarity:** interdyscyplinarność rozumiana jako umiejętność czytania i rozumienia pojęć w wielu dyscyplinach.
- ✓ **Virtual collaboration:** zdolność do współpracy wirtualnej w sposób wydajny, zaangażowany i wykazujący obecność w pracy wirtualnego zespołu.
- ✓ **Sense – making:** zdolność do odkrywania ale i nadawania głębszego sensu temu, co chcemy wyrazić.

*wg www.iftf.org/uploads/media/SR-1382A_UPRI_future_work_skills_sm.pdf, Future Work Skills 2020, 2011, Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute University Avenue.

7. Jak zdobywać kompetencje? Zapytaj uczniów w jaki sposób mogą zdobyć takie kompetencje jeszcze w trakcie nauki? Postaraj się, by uczniowie wymienili jak najwięcej pomysłów. Wyświetl slajd nr 8. Powiedz uczniom, że w każdej pracy, aktywności jaką podejmujemy jesteśmy w stanie wynieść coś dla siebie, zdobyć jakąś umiejętność. W Polsce już od 15 roku życia można podjąć legalną pracę, np.: sezonową, dorywczą. Wyświetl film ze slajdu nr 9.

8. Ćwiczenie. Podziel uczniów na 5 grup. Każda grupa dostaje jedną tabelę z zał. nr 3. Zadaniem grupy jest zastanowić się jakie czynności, zadania mogłyby wykonywać w trakcie wymienionych w górnej części praktyk, prac dorywczych czy wolontariatu. Następnie do każdej z tych czynności należy wypisać umiejętności, kompetencje jakich można się nauczyć. Wyświetl uczniom pomocniczy slajd nr 10. Przykład: Praca dorywczą – sprzedaż gofrów nad morzem.

Praca dorywczą – sprzedaż gofrów nad morzem.	
Czynność: obsługa klientów	Kompetencje: umiejętność radzenia sobie z trudnymi klientami, umiejętność komunikacji
Czynność: robienie gofrów, zamawianie towaru	Kompetencje: kulinarne, organizacyjne, zarządzania czasem

Zał. 1 Ćwiczenie:

Polecenie:

Wyobraź sobie, że jesteś osobą, której opis wylosowałeś. Masz chwilę na zapoznanie się z opisem. W opisie znajdują się informacje na temat twoich cech, predyspozycji i wykształcenia. Jeżeli na kartce nie ma jakiejś informacji, to znaczy, że jako dana osoba nie posiadasz konkretnej umiejętności lub wiedzy. Za chwilę będą odczytane wskazówki dotyczące tego, które osoby mogą pójść do przodu i o ile kroków. Zawsze stawiamy normalnej długości kroki. Wygrywa osoba, która pierwsza dojdzie do linii META (lub po prostu do nauczyciela).

Komendy:

- ❖ Wszyscy uczniowie, którzy zdobyli zawód, wykonują dwa kroki do przodu.
- ❖ Wszyscy uczniowie, którzy znają język obcy, robią krok do przodu – za każdy język jeden krok do przodu.
- ❖ Wszyscy uczniowie, którzy są punktualni, robią dwa kroki do przodu.
- ❖ Wszyscy uczniowie, którzy potrafią pracować w zespole, robią dwa kroki do przodu.
- ❖ Wszyscy uczniowie, którzy potrafią pracować pod presją czasu, robią krok do przodu.
- ❖ Wszyscy uczniowie, którzy są cierpliwi, robią jeden krok do przodu.
- ❖ Wszyscy uczniowie, którzy lubią się uczyć nowych rzeczy, robią dwa kroki do przodu.
- ❖ Wszyscy uczniowie, którzy mają doświadczenie zawodowe, robią dwa kroki do przodu.
- ❖ Wszyscy uczniowie, którzy ukończyli dodatkowe kursy, robią krok do przodu.
- ❖ Wszyscy uczniowie, którzy potrafią myśleć analitycznie, robią krok do przodu.
- ❖ Wszyscy uczniowie, których cechuje wyobraźnia, robią krok do przodu.

Załącznik nr 2 – Ćwiczenie Kompetencje na rynku pracy

Mam na imię Jacek, właśnie skończyłem szkołę policealną, jestem technikiem masażystą, znam język angielski, lubię pracować sam, ale chętnie pracuję też z innymi. Znajomi często mi mówią, że potrafię słuchać i można na mnie polegać. Jestem punktualny, nie lubię, gdy inni muszą na mnie czekać. Źle się czuję, gdy muszę coś zrobić bardzo szybko – wolę pracować wolniej, ale dokładniej.

.....

Mam na imię Iwona. Po ukończeniu branżowej szkoły I stopnia rozpoczęłam pracę w kuchni w małej restauracji. Gotowanie zawsze było moją pasją. Skończyłam szkołę w zawodzie kucharz, zdałam egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie.

.....

Mam na imię Monika. Poszłam do liceum ogólnokształcącego, bo nie wiedziałam, co chcę w życiu robić. Niestety nie był to dobry pomysł, bo nauka nigdy nie była moją mocną stroną. Skończyłam szkołę, ale nie zdałam matury. Może pójdę do szkoły policealnej? Na razie nie mam żadnego zawodu. Na szczęście w szkole nauczyłam się biegle mówić po angielsku.

.....

Mam na imię Zosia. Odkąd pamiętam w naszym domu były koty. Już w przedszkolu postanowiłam zostać weterynarzem. W trakcie nauki w technikum pracowałam jako wolontariuszka w schronisku i pomagałam w opiece nad zwierzętami. Dzisiaj jestem technikiem weterynarii.

.....

Mam na imię Rafał. Skończyłem liceum ogólnokształcące, teraz studiuje ekonomię. Znam biegle język niemiecki i angielski. W trakcie wakacji pracowałem w małym sklepie, pomagałem w prowadzeniu księgowości.

.....

Mam na imię Dominik. W zeszłym roku ukończyłem Branżową Szkołę I stopnia. Jestem fryzjerem. Pracuję w salonie, w którym byłem na praktykach. Klienci bardzo mnie chwalą za moją cierpliwość i dokładność.

Mam na imię Krystian. Zawsze lubiłem, gdy wokół coś się działo. Stres nigdy mi nie przeszkadzał. Już w szkole podstawowej dostałem się do reprezentacji koszykówki. Właśnie kończę szkołę, już wkrótce będę technikiem hotelarstwa. W trzeciej klasie technikum ukończyłem kurs: „Kuchnia regionalna”.

.....

Mam na imię Dominik. W zeszłym roku ukończyłem Branżową Szkołę I stopnia. Jestem fryzjerem. Pracuję w salonie, w którym byłem na praktykach. Klienci bardzo mnie chwalą za moją cierpliwość i dokładność.

.....

Mam na imię Krysia. Skończyłam szkołę. Zdozymałam zawód technik architektury krajobrazu. W przyszłości chciałabym pójść na studia. Teraz najbardziej zależy mi na zdobyciu doświadczenia. Moja szkoła współpracowała z wieloma firmami, w tym jedną z Niemiec. Dzięki temu, że znam biegle język niemiecki, wyjechałam tam na staż.

.....

Mam na imię Ada. Od kiedy pamiętam interesowałam się informatyką. Właśnie skończyłam szkołę. Jestem technikiem informatykiem, znam język angielski. Moje mocne strony to: umiejętność analitycznego myślenia oraz wyobraźnia. Lubię się uczyć nowych rzeczy. Jeszcze w trakcie nauki w szkole rozpoczęłam pracę.

.....

Mam na imię Tomek i skończyłem szkołę branżową II stopnia budowlaną. Miałem praktyki na budowie, gdzie nauczyłem się pracować pod presją czasu. To była dla mnie lekcja życia: nauczyłem się wiele nowych rzeczy – lubię to! Praca na budowie jest dla mnie tak interesująca, że postanowiłem podnieść swoje kompetencje i ukończyłem kurs na uprawnienia do prowadzenia robót budowlanych.

.....

Jestem Wiktoria i skończyłam studia na Akademii Sztuk Pięknych. Chcę być malarką – uwielbiam przenosić na płótno piękne krajobrazy. Mam dużą wyobraźnię i często maluję własne wyobrażenia, marzenia itp. W trakcie studiów miałam okazję wyjechać na Erasmusa do Hiszpanii, poznać jej dorobek kulturowy i przy okazji podszkolić swój język hiszpański. Mówię też biegle w języku angielskim. Mam nadzieję, że w przyszłości będę mogła przedstawiać swoje prace na międzynarodowych wernisażach.

Mam na imię Tadek i świetnie gram w piłkę nożną. Już w podstawówce chodziłem na swoje pierwsze treningi – zawsze punktualnie pojawiałem się na meczach. Piłka nożną to sport drużynowy a ja świetnie sobie radzę na boisku pracując z całym zespołem na wynik. Skończyłem liceum ogólnokształcące i zdałem maturę ale ponieważ właśnie zacząłem grać w świetnym klubie, póki co odłożyłem na bok myśl o studiach. Szkołę natomiast swój język angielski, którym i posługuję się na poziomie B2.

.....

Mam na imię Maja. Skończyłam technikum ekonomiczne i mam za sobą już 3 sezony wakacyjne, podczas których pracowałam nad morzem jako sprzedawca gofrów i lodów. Nauczyłam się pracować w zespole i często także pod presją czasu. To było świetne, choć trudne doświadczenie. Teraz wybieram się na studia zaoczne, a jednocześnie będę szukała pracy jako sprzedawca – mam nadzieję, że moja znajomość angielskiego pomoże mi w znalezieniu dobrze płatnej pracy.

.....

Mam na imię Arek i świetnie znam się na komputerach. Dzięki mojemu analitycznemu myśleniu potrafię rozłożyć komputer i złożyć go na nowo ulepszając jego podzespoły. Potrzebuję do tego kilku dni i sporo cierpliwości, ale zawsze z sukcesem naprawiam lub ulepszam komputery. Dzięki mojej umiejętności zaraz po skończeniu liceum załapałem się do pracy w serwisie komputerowym – na wakacje. Teraz zaproponowali mi stałą pracę i zastanawiam się czy pójść na studia czy nie....?

.....

Jestem Natalia i skończyłam liceum ogólnokształcące. Zawsze w wakacje pomagałam Mamie w pracy w kwiaciarni – dzięki temu odkryłam swoją pasję – chcę być florystką! Postanowiłam skończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy by zdobyć kompetencje florystki – wczoraj zdałam egzamin! Już myślę o kolejnych kursach doszkalających, bo uwielbiam się uczyć nowych rzeczy i śledzić trendy w branży.

Załącznik nr 3 – Kompetencje

WYJAZD DO USA NA 3 MIESIĄCE (2 MSC. PRACY 1 MSC. ZWIEDZANIE). Praca w dużym resorcie wypoczynkowym na stanowisku sprzątacza. Obowiązki: sprzątanie domków letniskowych, koszenie trawy.	
CO BĘDĘ ROBIĆ?	CZEGO SIĘ NAUCZĘ? (kompetencje)

PRACA NAD MORZEM W WAKACJE Praca w restauracji na stanowisku kelnera/kelnerki. Obowiązki: obsługa klientów, dbanie o porządek na sali.	
CO BĘDĘ ROBIĆ?	CZEGO SIĘ NAUCZĘ? (kompetencje)

WOLONTARIAT W SZLACHETNEJ PACZCE

Praca wolontariusza, który robi wywiad z kilkoma rodzinami potrzebującymi – dotyczące sytuacji materialnej, zawodowej, tego jak rodzina znalazła się w tej sytuacji, oraz konkretnych potrzeb każdego z członków rodziny, a następnie koordynuje pomoc dla jednej z tych rodzin (przygotowanie paczki, zebranie ludzi do pomocy, transport paczek itp.)

CO BĘDĘ ROBIĆ?	CZEGO SIĘ NAUCZĘ? (kompetencje)

PRAKTYKA

Miesięczna praktyka w firmie z branży

CO BĘDĘ ROBIĆ?	CZEGO SIĘ NAUCZĘ? (kompetencje)

PRACA DORYWCZA

Praca podczas inwentaryzacji (zliczanie produktów) oraz pomoc w rozkładaniu towaru w dużym hipermarkecie

CO BĘDĘ ROBIĆ?	CZEGO SIĘ NAUCZĘ? (kompetencje)